

Melinda

Melindan tilannekatsaus ja vuoden 2023 painopisteet

Minna Olkinuora-Tauru

Melindan ja kuvailuyhteistyön ohjausryhmä 9.12.2022

Ajankohtaista

- Melindan 10v-työpaja ja -juhlawebinaari onnistuivat hyvin
- Tilaisuuksia pidettiin mielenkiintoisina ja antoisina
 - Yhteinen juhla Melinda-kirjastojen kesken, me-henki!
 - Kansallista metatietovarantoa pidetään tärkeänä
 - Linkitetty data ja tulevaisuus kiinnostaa ja puhuttaa
- Paneeli koettiin hyvin positiivisena
 - Kiitos panelisteille mainioista puheenvuoroista!

Ote vapaasta palautteesta:

”Mahtava päivä, suurkiitokset! Kaikki oli parasta, mutta jos on ykkönen silti valittava, se oli paneelikeskustelu.”

- Yleisö oli tyytyväinen kun pääsi osallistumaan Mentimeterillä
- Vastaavia toivotaan järjestettävän jatkossakin

Melindan suunnittelusykli

- Pitkän tähtäimen suunnittelu
 - Hankesuunnitelma ja tiekartta
 - Tuloskausittain 2013-2016, 2017-2020, 2021-2024
- Lyhyen tähtäimen suunnittelu, vuosittain
 - Etenemis- ja projektisuunnitelmat, KK/KVP Tosu
 - Painopisteet
- Projektin työtehtävien suunnittelu, kuukausittain
 - Työpakettisuunnitelmat, ketterät/joustavat käytännöt
- Taustalla: KK:n strategia, metatietovisio, kuvailupolitiikka

Melindan tavoitteet ja tahtotila 2024 (visio)

Melinda kansallisen kuvailutuotannon ytimessä - yhteistyöllä tehokkuutta, laatua, osaamisen jakamista

- Tavoitteet 2021-2024
 - Kehittää ja hyödyntää automatisoituja ratkaisuja Melindan kuvailutiedon tuotantoympäristössä
 - Kehittää Melindan teknistä arkkitehtuuria mahdollistaen asteittaisen siirtymisen linkittyvään metatietoon
 - Varmistaa metatietoprosessien ja järjestelmien yhteentoimivuus Melindan ja kirjastojen sekä eri toimijoiden välillä yhteistyöverkostojen ja kumppanuuksien avulla
 - Laajentaa Melindan katetta ja kuvailutiedon tuotantoympäristöä yhteistyössä kirjastojen ja eri toimijoiden kanssa

Melindan vuoden 2021-2022 kehittämisen painopisteet

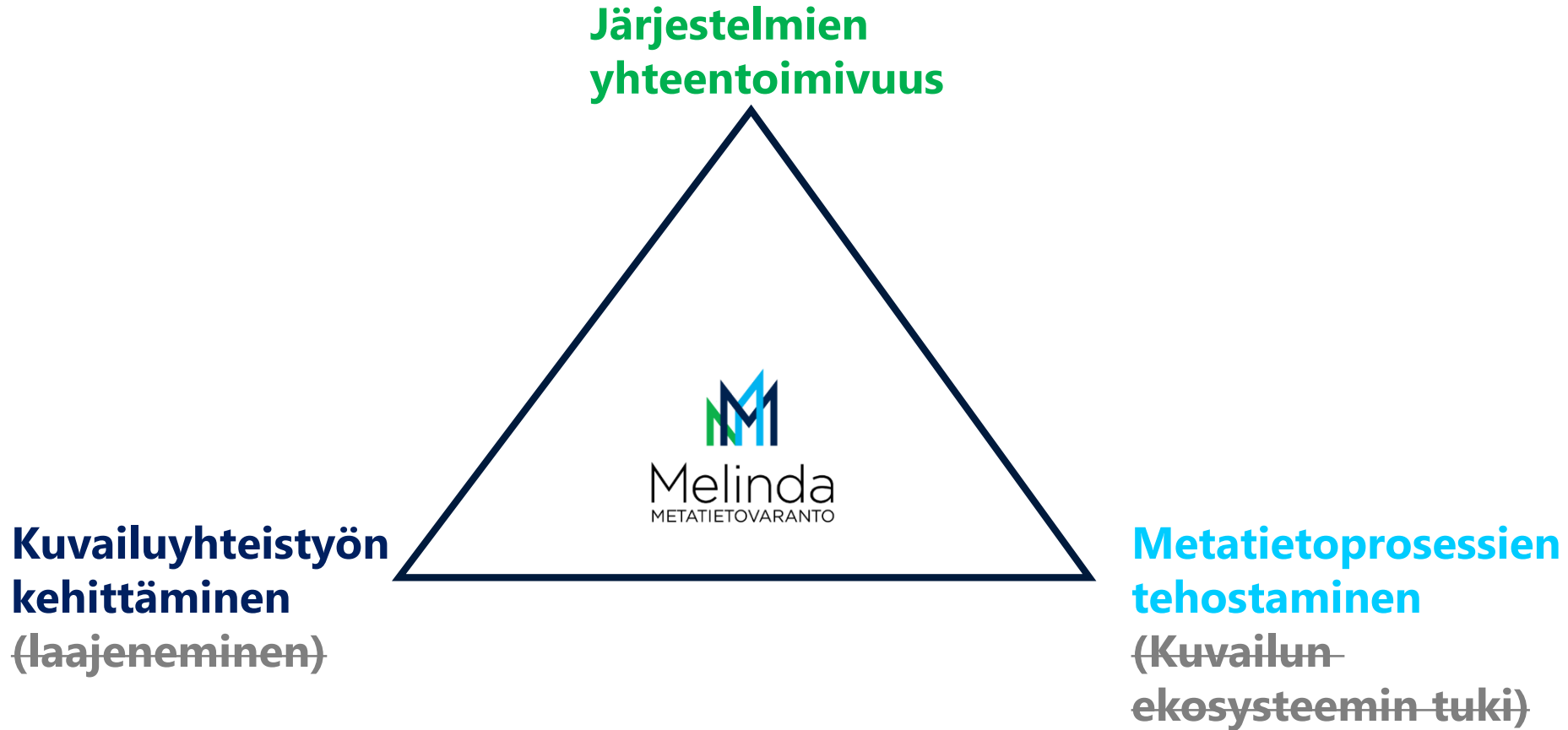

Melindan teknisen arkkitehtuurin kehittäminen

Melindan kehittämisen periaatteita

- Tulevaisuuden isot muutokset haastavat
 - On mahdollista että joudutaan toimimaan toisin kuin nykyisin
 - Tekemisen tapa asioissa lähtökohtaisesti erilainen -> kompromissit
 - Uuden kehittäminen, vanhan ylläpito samanaikaisesti
- Niukkojen resurssien kohdentaminen

Melindan vuoden 2023 kehittämisen painopisteet

Melindan teknisen arkkitehtuurin kehittäminen

Kuvailuyhteistyön kehittäminen

- Melinda-yhteisön toiminnan ja yhteistyön kehittäminen
- Kirjastot
 - Laaja yhteisö mahdollistaa vahvan vertaistuen ja osaamisen kehittämisen
- Muut metatiedon tuottajat ja yhteistyötahot
 - Kumppanuus- ja toimintamallit
- Varautuminen tuleviin muutoksiin
 - Kuvailukäytännöt ja -ympäristöt asteittain linkitettyä dataa tukeviksi
 - Yhteistyö Linkitetty kirjastodata -projektin kanssa tulevissa muutoksissa koskien uutta tietomallia, formaattia, kuvailukäytäntöjä sekä koulutuksia ja viestintää näihin liittyen
 - Kokeiluissa ja muutoksissa eteneminen ketterästi iteroiden

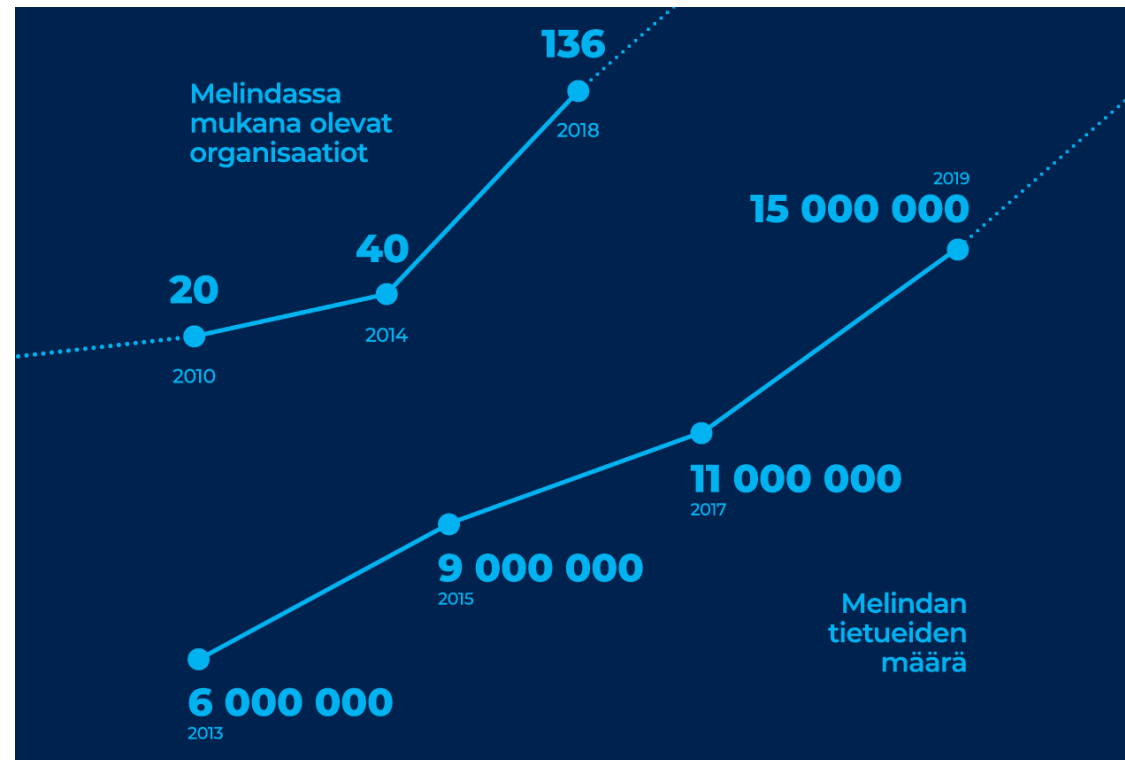
Melinda nyt

**20
tapahtumaa
(2021)**

**2353
osallistujaa**

**286
organisaatiota**

**17 000 000
tietuetta**

Järjestelmien yhteentoimivuus 1/5

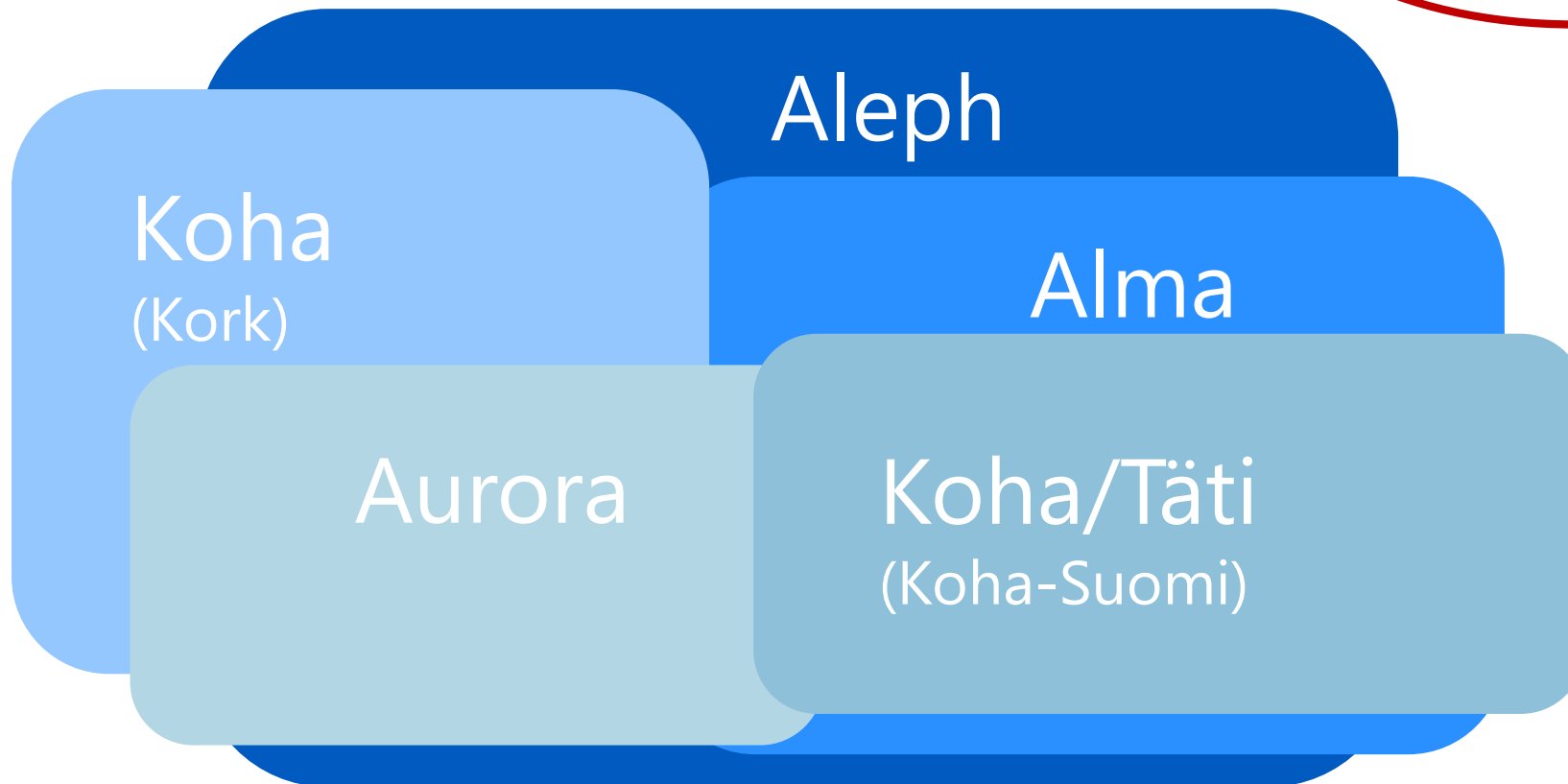
**Yhteentoimivat
järjestelmät**

**Tuotanto-
ympäristön
toimivuus**

**Päivittäisen
kuvailutyön
sujuvuus**

Järjestelmien yhteentoimivuus 2/5

- Järjestelmät vaikuttavat yhteistyöhön
 - Erilaisten tarpeiden tunnistaminen, kumppanuusmallit
 - Asiakastyytyväisyyden seuranta -> kehitystoimet
- Järjestelmäintegraatioiden toimivuuden varmistus ja jatkokehitys
 - Omien avoimien rajapintojen hyödyntäminen: REST, OAI-PMH
- Yhteistyö järjestelmätoimittajien kanssa, kehittämistyöpajat
 - Palvelun parantaminen jo mukana olevien kirjastojen osalta
- Neuvottelut integraatioiden tulevaisuuden kehittämisestä
 - Kun hetki on kypsä, aloitus vuonna 2023

Järjestelmien yhteentoimivuus 3/5

■ KorkKoha

- Kuvailutyö Alephissa. Kokoelmienhallinta Kohassa.
- Replikointi Melindasta Kohaan, sujuvuus.
- Ei suuria haasteita tällä hetkellä
- Muutos tulevaisuudessa: Aleph-klientin tilalle uusi kuvailutyökalu, myös replikoinnin tuleva toimintamalli pohdittava.

■ Alma

- Kuvailutyö pääosin Almassa. Auktoriteetit tehdään Alephissa.
- Melinda-integraatio Alephin tarjoamalla rajapinnalla (Ex Libris)
- Ei kovin suuria haasteita tällä hetkellä
- Muutos tulevaisuudessa: Aleph-sidonnaisen integraation uusiminen, auktoriteettituotanto uudessa kuvailutyökalussa
- Melinda-Alma-yhteistyössä joskus vaikea tietää ketä kontaktoidaan, vuorovaikutuksen jatkuvuus

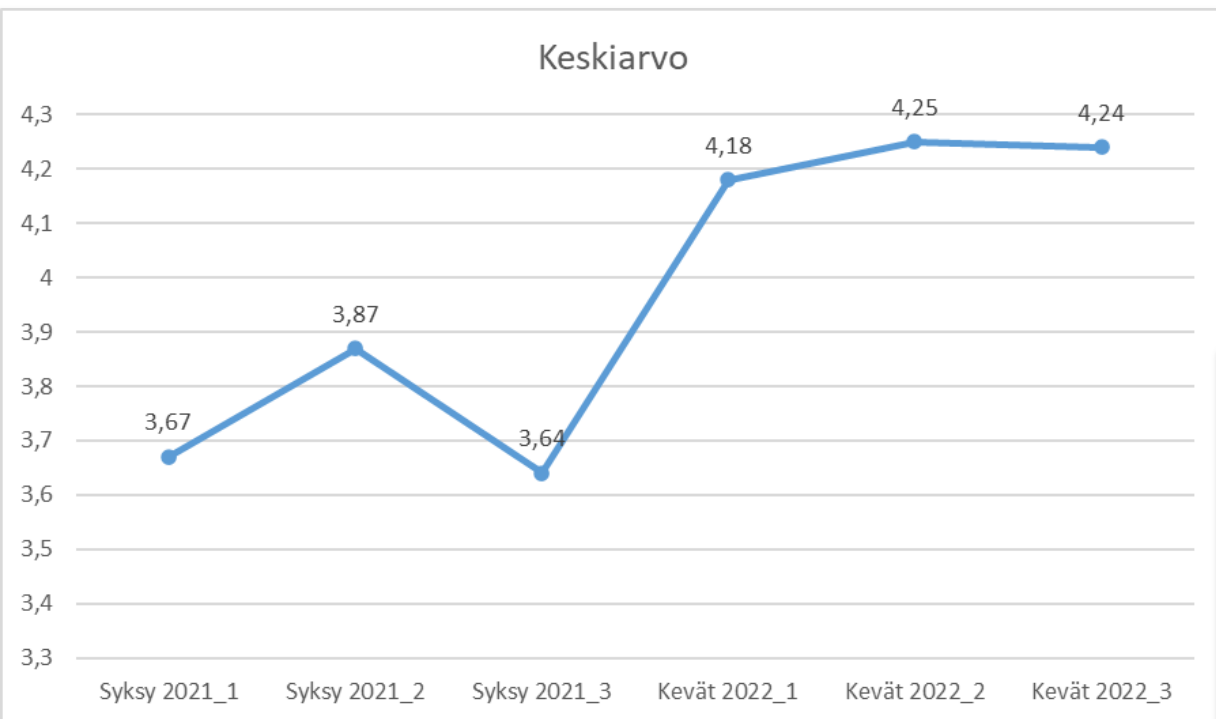
Järjestelmien yhteentoimivuus 4/5

- Yleiset kirjastot
 - Yhteistyö metatietotyöryhmän kanssa ja Kohti metatietovisiota -selvitysprojektin kanssa -> mahdolliset laajemmat vaikutukset
- Aurora
 - Kuvailutyö Aurorassa. Replikointi.
 - Melinda-integraatio Alephin tarjoamalla rajapinnalla (Axiell)
 - Toimii kohtuullisen hyvin, tietueiden liikuttelussa haasteita
 - Muutos tulevaisuudessa: Aleph-sidonnaisen integraation uusiminen. Myöhemmin Aurora-järjestelmien korvautuminen Qurialla, Quria-Melinda-integraatio?
 - Yhteistyö Axiellin kanssa integraation jatkokehittämiseksi
 - Kehityspajat kolmikannalla (yleiset kirjastot, Axiell, KK)

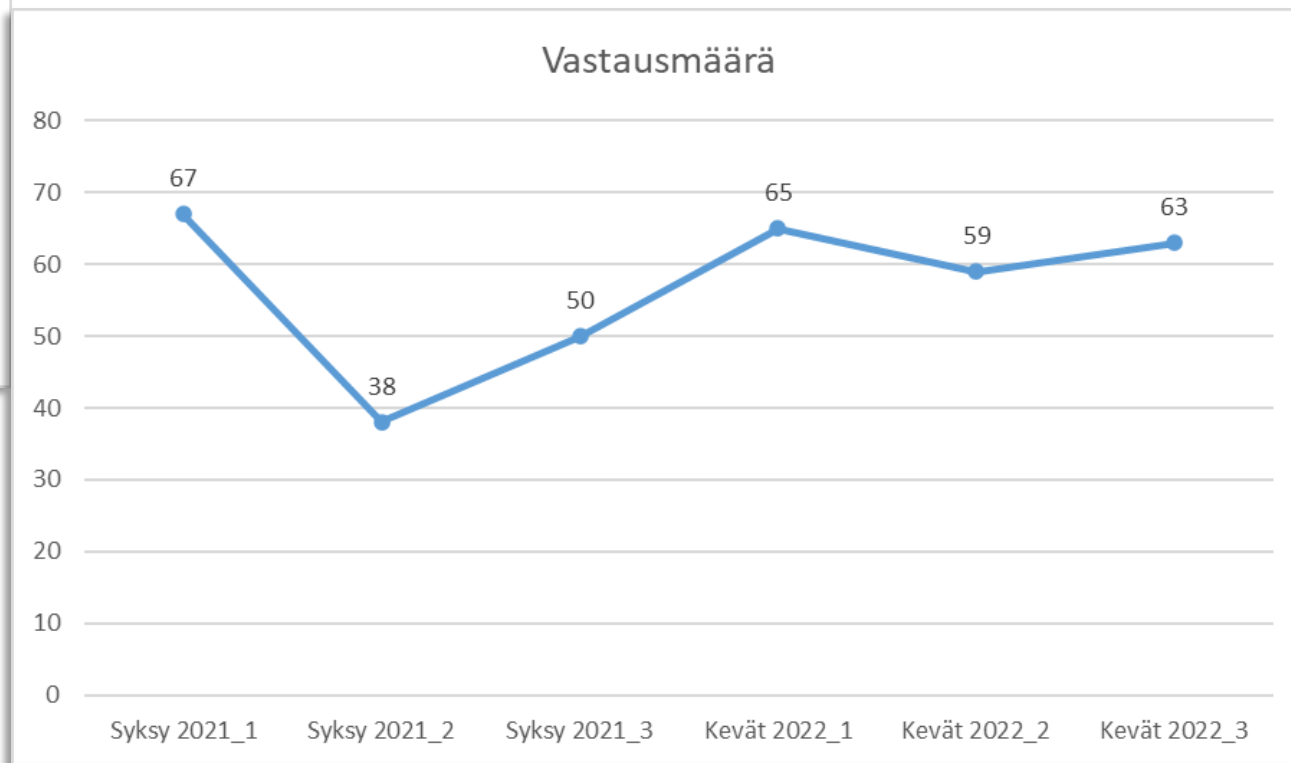
Järjestelmien yhteentoimivuus 5/5

- Koha-Suomi/Täti
 - Kuvailutyö Täti/Koha-ympäristössä. Replikointi Melindasta Tätiin.
 - Melinda-Koha/Täti-integraatio. REST-rajapinta (KK).
 - Toimii. Kolmiyhteys Melinda-Täti-Koha ei sujuvin mahdollinen.
 - Muutos tulevaisuudessa: Integraation muokkaus RESTin päivittyessä. Melindan uuden alustan vaikutukset?
 - Integraation jatkokehittäminen (2. vaihe) Koha-Suomen kanssa
 - Koha/Täti -> Melinda, tietyt aineistot suoraan erätuonnin kautta, vaiheistus
 - Saamelaisbibliografia

Miten Melinda-kuvailu sujuu?

Lähde: Melindan asiakaskysely syksy 2021 ja kevät 2022 Melinda-kuvailijoille. Tutkittiin muutostrendiä kuuden kyselykerran sarjalla.

Arviointi asteikolla 1-5 (1=erittäin huonosti, 2=melko huonosti, 3=kohtalaisesti, 4=melko hyvin, 5=erittäin hyvin).

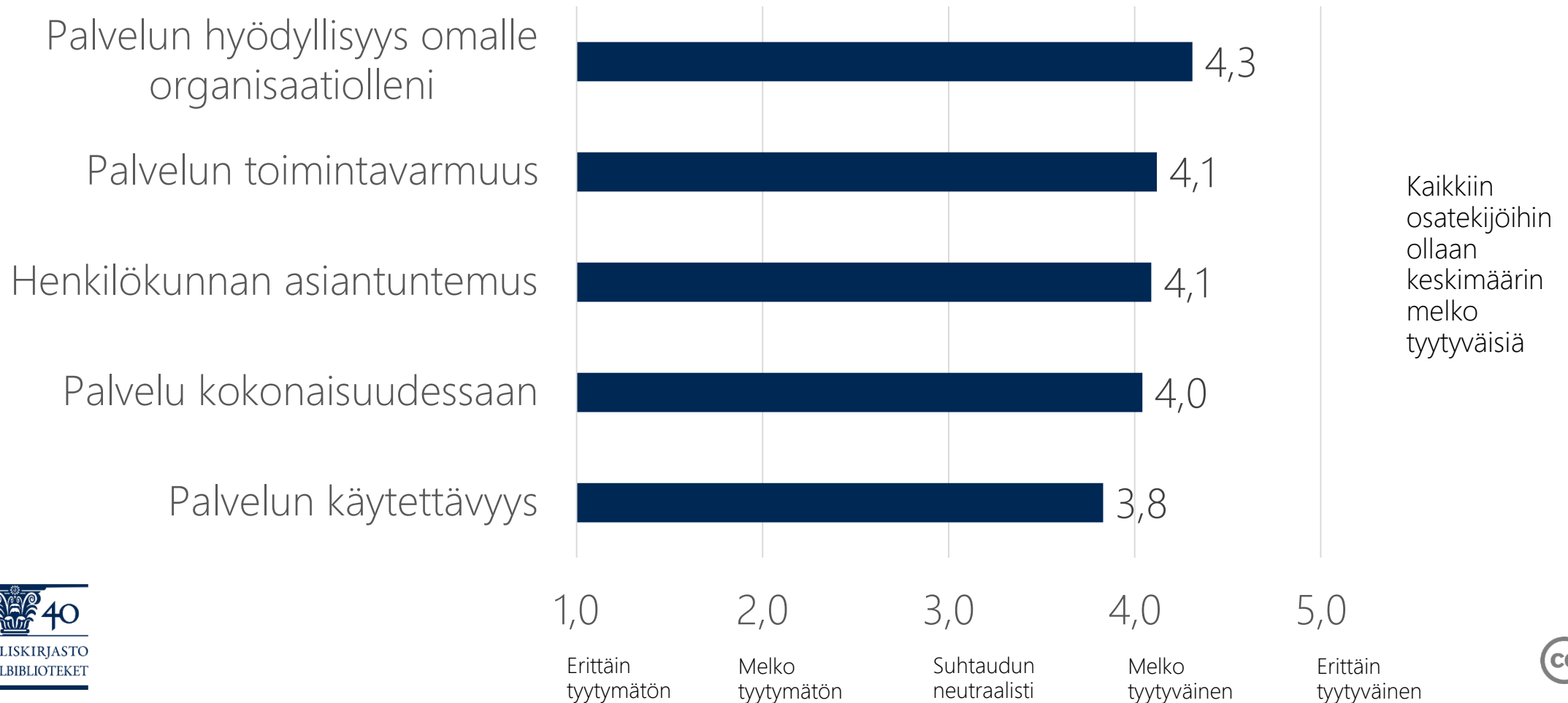
Lähde: Kirjastoverkkopalveluiden asiakaskysely syksy 2022

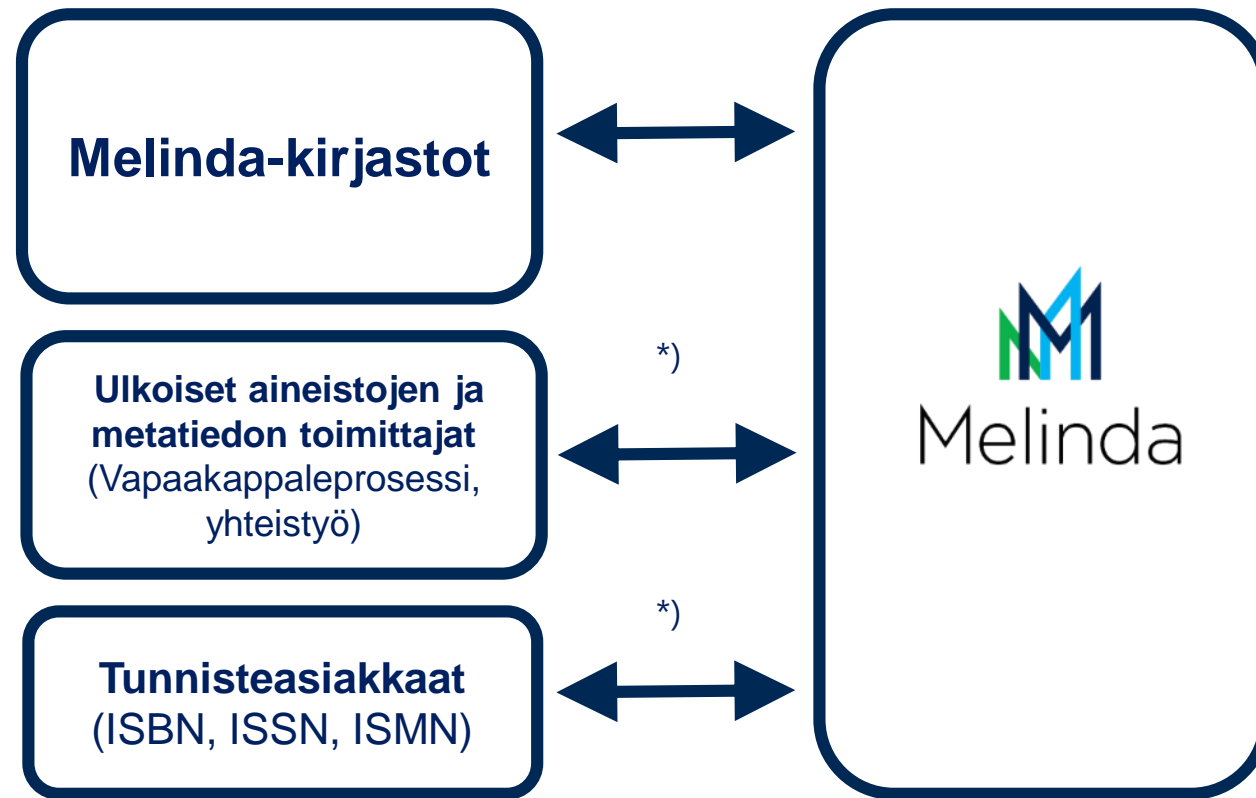
WITMILL

Tyytyväisyys Melindaan (N=96)

Arvioi missä määrin olet tyytyväinen Melinda-palveluun seuraavien osatekijöiden suhteen.

Metatietoprosessien kehitys (tavoitetila 2024)

*) erätuontijärjestelmän kautta

Metatietoprosessien tehostaminen 1/2 (kuvailun ekosysteemin tuki)

- Metatietojen suorasiirrot eri toimijoiden järjestelmistä Melindaan, tavoitetila: avoimet rajapinnat, datamuuntimet ja erätuontijärjestelmä, toistaiseksi käytössä myös muita siirtotapoja
- Useita yhteistyö- ja kehitystoimia, pitkäkestoista kehitystä
 - Yle, Tempo-tietokanta (ent. Fono), äänitteet
 - Kirjavälitys, Onix-metatieto, raakaa- ja tarkistettua ennakkotietoa
 - Monenlaiset aineistot
 - Myös Annifilla sisällönkuvailtuja tietueita
 - Muut kaupalliset toimijat ja e-kirjavälittäjät, Onix-metatieto
 - Julkaisuarkistot, DublinCore-metatieto
 - Tunnisterekisterin uusiminen kustantajien käyttöön
 - Marc 21 -metatiedon valutus Melindaan

Metatietoprosessien tehostaminen 2/2 (kuvailun ekosysteemin tuki)

- Uudet aineistot kattavasti ja nopeasti Melindaan sekä ennakkometatiedon hyödyntäminen rikastamisen pohjana, toisaalta joidenkin aineistojen osalta myös PAS-tavoite (vapaakappaleet)
- Yhteistyö kansallisbibliografian ja vapaakappaletoimiston kanssa
 - Priorisointi mihin panostetaan
- Asteri auktoriteettitietokannan jatkokehitys
 - Auktoriteetti yhteistyö, uudet kirjastot ja muut toimijat
 - ISNI-projektin vaikutukset

Teknisen arkkitehtuurin kehittäminen

Selvitys Melindan uudesta alustasta jatkuu

Käyttöönotto aikaisintaan 2025.
Päätöstä ei ole toistaiseksi tehty.
Tavoitteena linkitettyä dataa tukeva avoin järjestelmä.

Yhteistyö tietomallin sekä uusien kuvailukäytäntöjen ja formaattien osalta Linkitetty kirjasto data -projektin kanssa.

Tutkittavia järjestelmiä 2021-2022

- Selvityksen ensivaiheessa tutkittu
 - Libris XL, testejä omassa kokeiluympäristössä 2021
 - Ruotsin Kungliga Biblioteketin kehittämä järjestelmä
 - FOLIO + Sinopia-kuvailutyökalu, selvityksessä 2022/kevät
 - Avoimen lähdekoodin yhteisöjen kehittämiä järjestelmiä
 - FOLIOssa, ostettu testiympäristö (+ oma)
 - Rajallisesti kokeiluja
 - Sinopiaa testattu erillisenä, ilman FOLIO-integraatiota
- (On mahdollista että tutkitaan myöhemmin myös muita vaihtoehtoja)

Selvitysvaiheen jatko

- Väli­raportti valmistui 5/2022
 - Selvitysvaihetta jatkettu kesän ja syksyn aikana, 6/2022->
- Tehdään syventäviä tutkimuksia Libris XL osalta erityisesti
 - Yhteistyömallin vaihtoehtoista
 - Järjestelmän yleispätevöittä­misen edellytyksistä ja käyttöönotettavuudesta
- Lisäksi kuvailutyökalun ja tietomallin edelleen tutkiminen
 - Datankäsittely, konversiot
 - Osakohteet
 - Auktoriteettituotanto

Vuoden 2023 suuntaviivoja

- Yleistason suunnitelma tulevaisuuden integraatioarkkitehtuurin periaatteista
 - Nykyistä yhdenmukaisempi malli integraatioihin
 - Melindan avoimien rajapintojen hyödyntäminen
 - Järjestelmäkohtaiset integraatiosuunnitelmat yo. pohjalta
- Uuden järjestelmän kokonaisarkkitehtuuri. Ydinosat. Tietokantaratkaisu.
 - Riippuvuuksien poistot, tarve valitun järjestelmän mukaan
- Kuvailutyökalu. Tietomalli.
- Viestintä etenemisestä yhdessä LKD-projektin kanssa

Melinda

Kiitos!

melinda-posti@helsinki.fi

Melinda-wiki: <https://www.kivi.fi/display/melinda>

<https://twitter.com/Melindapalvelu>